

en hjertelig og inderlig Overbevisning om de store Sandheder i Verden; hvad er saa naturligere, end at jeg ogsaa ønsker at lade mine Børn oplære af en Mand, som har det samme Syn derpaa som jeg. Men sæt nu, jeg ikke var saaledes stillet, skulde jeg saa finde mig i at sende dem til En, der havde det komplet modsatte Syn? Jeg kan ikke se Andet, end at jeg, støttende mig til Grundlovens § 85, som siger, at Børnene af dem, der ikke selv kunne betoste deres Børns Undervisning, skulle have fri Undervisning, maatte kunne modsætte mig det. (Modsigelse af Kultusministeren.). Den ærede Minister modsiger mig; han maa gøre lidt — jeg vil nemlig tilføje, dersom vi havde en Administration, en Minister, der kunde tillade sig en liberal Fortolkning af den Grundlov, vi have. Jeg kan ikke se Andet, end at den Frihed, som her gives, kun er, det skal siges her, en Frihed for de Nige. Nu kommer der ofte baade hist og her Ting frem, som Mange blive rædde for; ganske vist forekommer det mig ofte at være Spøgelsier ved høilys Dag, men dog siger jeg: Skulle vi kunne demme op derimod, maa vi først og fremmest sørge for at havde Familietilværet; thi, som det saa rigtig blev sagt af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), det er derom, det hele Samfund dreier sig. Nu vil jeg sige til de Herrer, der staa paa den anden Side: Et ere vi jo enige om, at vi Alle have vore Børn kjær; men kunne de Herrer ikke forstaa, at Fattigmand kan have sine Børn lige saa kjær som den, der er saa heldig stillet, at han kan sende sine Børn til den Lærer, han helst slutter sig til, og skulde der nu, naar den gode Billie er tilstede, være Noget ivoien for at sætte Smaamanden i Jamme Stilling som den Nige, saa at ogsaa han kan sende sine Børn, hvorhen han ønsker, og hvor han har størst Interesse for at sende dem? De Herrer maa endelig heller ikke tro, at vi ville ind paa det Bilde og Blaa. Jeg for Exempel kan meget godt gaa med til Undervisningstvang og til at forlange et vist Lønmaal, thi i et civiliseret Land kunne Børn dog ikke voge op som vilde Menneſker, og de Forældre, der hellere ville drifte Skolepengene op eller bruge dem til anden Urigtighed istedet for at bruge dem til Børnernes Oplærelse, maa finde sig i at Evang kommer til hvile paa dem. Altsaa derom ere vi Alle enige. Men idet vi saa tale om Skolereformer, kommer jeg til at tænke paa et grumme rigtigt Ord, som det ærede Medlem fra Frederiksberg (Hall), der ved Sygdom er forhindret i at møde her, engang har udtalt her i dette Thing, da der blev rettet en Forespørgsel til ham, om han vilde gøre Noget for Skolevæsenet. Det ærede Medlem holdt da et grumme langt Foredrag og udtalte blandt Andet, at man ikke maatte tro at kunne bringe det ret vidt kun ved Lovbestemmelser paa Papiret. Deri er jeg, som sagt, enig, at hvad

det gjælder om, er hos Befolkningen at vække større Interesse for Skoleagen; thi det vil ellers gaa, som det hedder, at den Hund, der skal drives i Stoven, bider ikke ret mange Dyr. Jeg mener altsaa at, selv om man drev det saa vidt, at den høitærede Minister kunde siddeovre i den røde Bygning og sige, hvad man i ethvert Dieblil bestiller i enhver Stole i Danmark — jeg ved jo nok, at saa illiberal er den høitærede Minister ikke, at han vilde ønske at kunne gjøre det — saa fik det dog ingen Art, som naar vi kunde faae Befolkningen til at have Interesse for Børnernes Undervisning, og Veien til at fremhjelpe denne Interesse er da denne, at Forældre, de være rige eller fattige, saa vidt mulig virkelig kunne faae Lov til at lade deres Børn undervise, hvor de ville. Jeg bilder mig ikke ind, at Alle saa vilde være istand til at undvære Evang; men jeg siger: Lad os endelig ikke indsnævre Baandene, men derimod udvide dem i den, som det forekommer mig, moderate Retning, hvori vi ønske det. Det er denne Veit, jeg mener, vi skulle gaa, og jeg synes, at alle Forældre, der have deres Børn kjær, maa paa det Bestemteste protestere imod, at Netten til at raade for deres Børns Undervisning bliver dem forholds, naar de ikke selv forspilde den. Det, jeg mangler i Lovforslaget, er altsaa Frihed for Enhver til at kunne faae sine Børn underviste, hvor han vil. — Til den høitærede Minister ønsker jeg at stille et bestemt Spørgsmaal angaaende et Punkt, der har spillet en vis Rolle under Forhandlingen, som ogsaa den ærede Minister er kommen ind paa, og som det forekommer mig vigtigt at faae besvaret, navnlig af Hensyn til dem, der staa paa den anden Side; det er Spørgsmaalet om Befolkningen. Den høitærede Minister har godt vidst, at de Lal, der kom frem i Udvalget ifjor, beroede paa urigtige Opgivelser af Provfsterne. Det var: til Bygninger 5,960,000 Kr., til Lønninger 1,720,000 Kr., og til disse velstignede Inspektører 150,000 Kr., altsaa en aarlig Udgift af 1,870,000 Kr. foruden Renten af de 6 Millioner Kroner, saaledes som det ærede Medlem for Solbak Amts 2den Valgkreds (S. P. Andersen) gjorde opmærksom paa. Nu siger vel den høitærede Minister, at det Regnestykke er ikke rigtigt, og det kan han vist bedre end nogen Anden have Ret til at sige; men lad os da faae at høre de rigtige Lal, eller hvor galt Provfsterne have lavet det. At Medlemmerne i Skoleudvalget ifjor have regnet rigtig efter de Opgivelser, Provfsterne have indsendt, er vist, men at Provfsterne ere gaaede galt i Byen og have forstaaet Ministerens Skrivelse galt, kan jo være slem nok. Paa Skolemødet skal jeg ikke komme ind; thi jeg giver det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) til en vis Grad Ret i, at det vilde have været ønskeligt, om de Herrer Frisolemænd havde mødt og protesteret paa rette